

Egzamin z logiki matematycznej, 1.03.2010r. Część pierwsza.

1. Niech $\phi(p_1, \dots, p_n, q)$ będzie formułą rachunku zdań, w której występują wyłącznie zmienne zdaniowe $p_1, \dots, p_n$ oraz (różna od nich) zmienna q . Przez $\phi(p_1, \dots, p_n, r)$ oznaczmy formułę powstałą z $\phi(p_1, \dots, p_n, q)$ przez zamianę wszystkich q na r , gdzie r jest zmienną zdaniową różną od $p_1, \dots, p_n$ oraz q .

Udowodnij, że jeśli

$$\{\phi(p_1, \dots, p_n, q), \phi(p_1, \dots, p_n, r)\} \models (q \Leftrightarrow r),$$

to istnieje taka formuła $\eta(p_1, \dots, p_n)$, w której występują wyłącznie zmienne $p_1, \dots, p_n$, że

$$\phi(p_1, \dots, p_n, q) \models (q \Leftrightarrow \eta(p_1, \dots, p_n)).$$

2. Sprawdź, czy następujące formuły są tautologiami:

(a) $(\forall x \exists y Q(x, y) \Rightarrow \forall x P(x)) \Rightarrow \forall x \exists y (Q(x, y) \Rightarrow P(x))$,

(b) $\forall x \exists y (Q(x, y) \Rightarrow P(x)) \Rightarrow (\forall x \exists y Q(x, y) \Rightarrow \forall x P(x))$.

(P i Q to symbole relacyjne, odpowiednio jedno- i dwuargumentowy).

3. Udowodnij, że klasa tych struktur $\mathbb{A} = (A, f^{\mathbb{A}})$ (w sygnaturze z jednym jednoargumentowym symbolem funkcyjnym f), w których przeciwobraz singletonu każdego elementu zbioru A względem funkcji $f^{\mathbb{A}}$ jest skończony, nie jest zamknięta na ultraprodukty.

Egzamin z logiki matematycznej, 1.03.2010r. Część druga.

4. W zbiorze $A = \{(n, m) \in \mathbb{N} \times \mathbb{N} : m \leq n\}$ określamy relację równoważności $\simeq_A$ w następujący sposób:

$$(n_1, m_1) \simeq_A (n_2, m_2) \text{ wtedy i tylko wtedy, gdy } n_1 = n_2.$$

Pokaż, że istnieje struktura $(B, \simeq_B)$ (w sygnaturze z jednym dwuargumentowym symbolem relacyjnym $\simeq$) taka, że $(B, \simeq_B) \equiv (A, \simeq_A)$, zbiór B jest mocy kontinuum oraz relacja $\simeq_B$ ma co najmniej dwie klasy abstrakcji mocy kontinuum.

5. Udowodnij, że nie istnieje formuła ϕ w języku z dwuargumentowym symbolem relacyjnym $\leq$ i jednoargumentowym symbolem relacyjnym P taka, że:

- ϕ jest prawdziwa w tych strukturach skończonych $\mathbb{A} = (A, P^{\mathbb{A}}, \leq^{\mathbb{A}})$, w których $\leq^{\mathbb{A}}$ jest liniowym porządkiem, a $P^{\mathbb{A}}$ jest odcinkiem początkowym (w sensie porządku $\leq^{\mathbb{A}}$) zbioru A , zawierającym dokładnie połowę jego elementów,
- ϕ jest fałszywa we wszystkich pozostałych strukturach skończonych danej sygnatury.